2019. július 18., csütörtök

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

EURÓPAI PARLAMENT

P9_TA(2019)0004

A hongkongi helyzet

Az Európai Parlament 2019. július 18-i állásfoglalása a hongkongi helyzetről (2019/2732(RSP))

(2021/C 165/01)

Az Európai Parlament,

— tekintettel a Hongkongról szóló korábbi állásfoglalásaira,

— tekintettel az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) szóvivőjének 2019. június 12-i nyilatkozatára a kiadatásról szóló javasolt hongkongi reformokkal szembeni tiltakozások folytatódásáról,

— tekintettel az EKSZ szóvivőjének a legutóbbi hongkongi eseményekről tett 2019. július 1-jei nyilatkozatára,

— tekintettel a Hongkong Különleges Közigazgatási Terület (HKG) 1990. április 4-én elfogadott és 1997. július 1-jén hatályba lépett alaptörvényére,

— tekintettel az Egyesült Királyság kormányának és a Kínai Népköztársaság kormányának a hongkongi kérdésről szóló 1984. december 19-i együttes nyilatkozatára, amely „kínai–brit együttes nyilatkozat” néven is ismert,

— tekintettel a Bizottságnak és a Bizottság elnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz címzett, „Hongkong Különleges Közigazgatási Terület: 2018. évi éves jelentés” című, 2019. május 8-i közös jelentésére,

— tekintettel a 2019. április 9-én rendezett, 21. EU–Kína-csúcstalálkozó együttes nyilatkozatára,

— tekintettel az EU és Kína között az emberi jogokról folytatott, 1995-ben indított párbeszédre és a párbeszéd 2019. április 1–2-án tartott, 37. fordulójára,

— tekintettel a Bizottság és a Bizottság elnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz címzett „Az EU és Kína – stratégiai kilátások” című 2019. március 12-i közös közleményére,

— tekintettel az 1966. december 16-án kelt Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára,

— tekintettel a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok elleni ENSZ-egyezményre,

— tekintettel az Emberi Jogok 1948. évi Egyetemes Nyilatkozatára,

— tekintettel az ENSZ Kínáról szóló, 2018. novemberi időszakos egyetemes emberi jogi helyzetértékelésére,

— tekintettel eljárási szabályzata 144. cikkének (5) bekezdésére és 132. cikkének (4) bekezdésére,

A. mivel az emberi jogok, a demokrácia és a jogállamiság előmozdítása és tiszteletben tartása az EU és Kína között régóta fennálló kapcsolat középpontjában kell hogy maradjon, összhangban az EU-nak ezen értékek külső fellépései során való fenntartására irányuló kötelezettségvállalásával, továbbá Kína kifejezett szándékával, hogy saját fejlesztési és nemzetközi együttműködésében ugyanezeket az értékeket érvényesítse;

B. mivel Hongkong Különleges Közigazgatási Terület (HKG) kormánya 2019-ben törvényjavaslatot terjesztett elő a szökésben levő bűnözőkre és a büntető ügyekben történő kölcsönös bűnügyi jogsegélyre vonatkozóan (módosítás) a szökésben levő bűnözőkre vonatkozó rendelet és a kölcsönös bűnügyi jogsegélyről szóló rendelet módosítása céljából;

C. mivel Hongkong vezetője, Carrie Lam 2019. július 9-én bejelentette, hogy a sokak által gyűlölt jogszabály „meghalt”; mivel nem tett bejelentést arról, hogy a törvényt visszavonják;

D. mivel a javasolt törvény megkönnyíthetné az emberek politikai okokból Kínának történő kiadatását, valamint azt, hogy olyan igazságszolgáltatási rendszernek legyenek kitéve, amelyben az emberi jogok terén súlyos hiányosságok tapasztalhatók; mivel a javasolt módosítások értelmében a hongkongi bíróság nem rendelkezne egyértelmű és kifejezett hatáskörrel és jogi kötelezettséggel arra vonatkozóan, hogy megvizsgálja az egyes emberi jogokat azokban az ügyekben, amelyeket a szárazföldi Kínában, vagy más országokban lévő bíróságok kezelnek;

E. mivel a szárazföldi Kína igazságszolgáltatása nem független a kormánytól és a Kínai Kommunista Párttól, és azt az önkényes fogva tartás, kínzás és más kegyetlen bánásmód, a tisztességes eljáráshoz való jog súlyos megsértése, erőszakos eltűnések és az eljárás nélküli, teljes elkülönítéssel járó fogva tartás különböző rendszerei jellemzik;

F. mivel számos hongkongi polgár – a demokráciapárti aktivistáktól egészen az üzletemberekig – attól tart, hogy kiadják szárazföldi Kínának;

G. mivel Hongkong népe példa nélküli számban vonult az utcára, békésen gyakorolva a gyülekezéshez és tiltakozáshoz való alapvető jogát; mivel 2019. június 12-én több tízezer tüntető gyűlt össze a Törvényhozó Tanács épülete körül és az azt övező utcákon, felszólítva a kormányt, hogy ejtse a hongkongi kiadatási törvény módosítására irányuló javaslatát;

H. mivel az emberi jogokat védelmező több mint 70 nem kormányzati szervezet, többek között az Amnesty International, a Human Rights Watch, a Human Rights Monitor és a Hongkongi Ügyvédi Kamara közös levelet intézett Lam kormányzóhoz, amelyben azt kérték, hogy kormánya ejtse a kiadatási törvényt, mivel az fenyegetést jelent az emberi jogok tiszteletben tartására nézve;

I. mivel a hongkongi rendőrség egy kis számú tüntető csoport erőszakos cselekményeit ürügyként használta fel arra, hogy szükségtelen és túlzott erőt – többek között könnygázt, gumilövedékeket, babzsák lőszereket és paprikaspray-t – alkalmazzon a békés többség ellen, felkelésnek titulálva az eseményt, és így több tucatnyi embert letartóztatott; mivel sokukat 10 éves börtönbüntetéssel járó felkeléssel vádoltak meg;

J. mivel Hongkong lakossága hosszú évek során számos tömeges tüntetésnek lehetett szemtanúja, amelyek a demokrácia és az alaptörvény maradéktalan végrehajtása mellett szálltak síkra (mint például az úgynevezett Esernyő Mozgalom), valamint szót emeltek a média szabadsága és többek között a Hongkongban eltűnt könyvkereskedők ügyében;

K. mivel 2015 végén négy hongkongi lakos, köztük Gui Minhai, és egy nem ottani lakos, aki kapcsolatban állt a Mighty Current kiadóval és annak könyvesboltjával, eltűnt; mivel hónapokkal később információk láttak napvilágot arról, hogy ismeretlen helyen tartják fogva őket a szárazföldi Kínában; mivel azóta a Hongkongba visszatért egyik könyvesboltos a kiadatástól való félelem miatt átköltözött Tajvanba;

L. mivel az alaptörvényben előírt rendelkezések védelmet biztosítanak az emberi jogok és az egyéni szabadságok számára; mivel az alaptörvény 27. cikke garantálja a szólás-, sajtó- és közzétételi szabadságot, az egyesülési, a gyülekezési, a felvonulási és a tüntetési szabadságot; mivel az alaptörvény 45. és 68. cikke kimondja, hogy a Jogalkotási Tanács legfőbb vezetőjét és minden tagját általános választáson kell megválasztani;

2019. július 18., csütörtök

M. mivel az EU támogatja az „egy ország, két rendszer” elvet és Hongkong nagyfokú autonómiáját;

1. felszólítja a HKG kormányát, hogy vonja vissza a szökésben levő bűnözőkre és a kölcsönös bűnügyi jogsegélyre vonatkozó (módosított) 2019. évi törvényt;

2. felszólítja a HKG kormányát, hogy haladéktalanul bocsássa szabadon a békés tiltakozókat és a tüntetések, vagy az előkészítésük során a véleménynyilvánítás szabad és békés gyakorlása miatt fogva tartottakat, valamint ejtse ellenük az összes vádat;

3. független, pártatlan, hatékony és gyors vizsgálat lefolytatására szólít fel a hongkongi rendőrség tüntetőkkel szemben alkalmazott erőszakos cselekedeteinek kivizsgálására;

4. hangsúlyozza, hogy az EU osztja a hongkongi polgárok által a javasolt kiadatási reformokra vonatkozóan felvetett számos aggályt, és továbbította azokat a HKG kormányának; hangsúlyozza, hogy a törvényjavaslat messzemenő következményekkel jár Hongkong és népe, az EU és a külföldi állampolgárok számára, valamint a Hongkongba vetett üzleti bizalom szempontjából;

5. sürgeti Hongkongot annak biztosítására, hogy jogszabályai legyenek teljes mértékben összhangban nemzetközi emberi jogi kötelezettségeivel, többek között a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának (ICCPR) és a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok elleni ENSZ-egyezmény rendelkezéseivel;

6. elismeri, hogy a hongkongi lakosság az elmúlt hetekben rendkívül nagy számban vonult ki az utcákra, 2019. június 9-én becslések szerint több mint egymillió, a következő héten pedig mintegy 2 millió ember vett részt főként békés tömegdemonstrációkon, amelyeket a kiadatásról szóló törvényjavaslattal kapcsolatos komoly aggodalmak váltottak ki;

7. hangsúlyozza, hogy Hongkongban általában tiszteletben tartották a hongkongi polgárok jogait, ugyanakkor mély aggodalmának ad hangot a polgári jogok, a politikai jogok és a sajtószabadság folyamatos romlása miatt; mélységes aggodalmának ad hangot az újságírókra nehezedő példa nélküli nyomás és növekvő öncenzúra miatt, különösen a szárazföldi Kínáról szóló vagy a HKG kormányával kapcsolatos kényes kérdésekről szóló tudósítások tekintetében;

8. hangsúlyozza, hogy az alaptörvény garantálja a szólás-, sajtó- és közzétételi szabadságot, az egyesülési, a gyülekezési, a felvonulási és a tüntetési szabadságot; felszólítja a hongkongi és a kínai hatóságokat, hogy minden polgár számára biztosítsák az alaptörvényben rögzített emberi jogok és szabadságok védelmét;

9. határozottan elítéli, hogy Kína folyamatosan és egyre nagyobb mértékben beavatkozik Hongkong belügyeibe, valamint azt, hogy Kína nemrégiben kijelentette, hogy az 1984-es kínai–brit együttes nyilatkozat történelmi dokumentum, és ezért már nem érvényes; hangsúlyozza, hogy a kínai kormányt köti az együttes nyilatkozat Hongkong nagyfokú autonómiájának, valamint jogai és szabadságai fenntartására;

10. ezzel összefüggésben mély aggodalommal veszi tudomásul, hogy az ellenzéki jelöltek, többek között Anges Chow és az egykori törvényhozó, Lau Siu-Lai, politikai hovatartozásuk vagy nézeteik miatt nem indulhattak a Törvényhozó Tanács időközi választásán;

11. felszólítja az EU-t, a tagállamokat és a nemzetközi közösséget, hogy törekedjenek olyan megfelelő exportellenőrzési mechanizmusok bevezetésére, amelyek megtagadják Kínától és különösen Hongkongtól az alapvető jogok megsértésére használt technológiákhoz való hozzáférést;

12. rendszerszintű reformot sürget a kormányzói posztra és a Törvényhozó Tanácsba való közvetlen választások végrehajtására az alaptörvényben foglaltak szerint, és felszólít egy olyan választási rendszerre vonatkozó megállapodás megkötésére, amely általában véve demokratikus, tisztességes, nyílt és átlátható, és amely biztosítja a hongkongi nép számára az összes vezetői pozícióra való kiválasztás során a jogot, hogy képviselőjelölteket választhasson és indulhasson a választáson;

13. megismétli felhívását, hogy Gui Minhai könyvkiadó, svéd állampolgárt azonnal bocsássák szabadon;

14. hangsúlyozza, hogy az EU elkötelezett a hongkongi demokrácia, így a jogállamiság, az igazságszolgáltatás függetlensége, az alapvető jogok és szabadságok, az átláthatóság, valamint az információszabadság és a véleménynyilvánítás szabadságának megerősítése mellett;

15. emlékeztet annak fontosságára, hogy az Unió a kínai hatóságokkal folytatott minden politikai és emberi jogi párbeszéd során szóba hozza az emberi jogok Kína általi megsértését, összhangban az Unió erős, egyértelmű és egységes hanggal való fellépés iránti elkötelezettségével Kínával szemben; emlékeztet továbbá arra, hogy folyamatban lévő reformfolyamata és növekvő globális szerepvállalása tekintetében Kína a nemzetközi emberi jogi keretben való részvételt választotta akkor, amikor nemzetközi emberi jogi szerződések sorát írta alá; felhívja ezért az EU-t, hogy folytasson párbeszédet Kínával annak biztosítása érdekében, hogy eleget tegyen az említett kötelezettségvállalásoknak;

16. felhívja az alelnököt/főképviselőt, az EKSZ-t és a tagállamokat, hogy vessék fel ezeket az aggályokat, és biztosítsák a párbeszédet a HKG és Kína kormányával;

17. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a Kínai Népköztársaság kormányának és parlamentjének, valamint Hongkong Különleges Közigazgatási Terület kormányzójának és parlamentjének.